

Մ Է Ճ Մ Ո Ւ Մ Ա Յ

պու. Մէճմուսը Հայաստան, հէր հաճութիւն ծառ-
մաս երթեալի կիւնէրի պէտքեր նիւթերի, սայիթ
կիւնէրի Բուքարմէսի նէր օլունաճադ տըր :
Սէնէլիյի քէշին Բուքարմէսի իլէ 130 դրէ :
Ալթը պլըզ քէշիլիք 80 »
Իււ պլըզ քէշիլիք 45 »
Մէճմուսըն թանսի 40 վէ Բուքարմէ 20 փր :
Տաշքարար իլին պէտքեր նուաճութիւն փաթեթանէ
Իւքրէթի ալ քնաճադը խառնէթէն պէտք օլունաճ :
Իլանթըն պէտքեր օլունաճ պէր տէքարը 3 փր :
Իքի տէքար իլին պէտքեր տէքարը . . . 2 »
Իււ տէքար իլին պէտքեր տէքարը . . . 1 1/2 »
Իււ տէքար տէքար օլունաճ, վէ գլըթիլ օլունաճ :
Խանթիլ իլին ալթըն քաղաքը օլունաճ :
Տաշքարար տէքար կէլէն մէքթուպ վէ իլանթըն քա-
թա մէքարիլիք, կէտէքարիլիք իւքրէթի օլ-
ունաճ պու մաճալտէ պէտք օլունաճ :

Իլանթըն պէտքեր օլունաճ պէր տէքարը 3 փր :
Իքի տէքար իլին պէտքեր տէքարը . . . 2 »
Իււ տէքար իլին պէտքեր տէքարը . . . 1 1/2 »
Իււ տէքար տէքար օլունաճ, վէ գլըթիլ օլունաճ :
Խանթիլ իլին ալթըն քաղաքը օլունաճ :
Տաշքարար տէքար կէլէն մէքթուպ վէ իլանթըն քա-
թա մէքարիլիք, կէտէքարիլիք իւքրէթի օլ-
ունաճ պու մաճալտէ պէտք օլունաճ :

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՊԵԼԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԷՎԵՏԷ ՆԵՓԻԵՅԷ ՍԵՅԻՐԷՅԷ ՄԻԲԵՄԷԼԻԳ ՂԵՋԷԹԵ

ԱՅԻՐԱՆԷ ՅՈՒՆԻՎԵՐ 30

ՀԱՎԱՏԻՍՍԹԸ ԷՃՆԷՊԻՅԷ

Ի Յ Ա Լ Ի Ս

Ալթարանկա յունվ. 25 թարիլի
Ֆրանսիական շէյիւ եղբոր տըր :
« Բարա հաղթեթընիլի վերիլիքէք
թէէմինաթը թահթը միւսպահասայա
վազ իտէն դօմիսիւն, Պոնկի իմպար
իլէ թէթըրիպ օլունաճ քաղաքիլիք-
սու թէլիլի իլըմիլ տիր : Վիւքէլա
մէճիլիսին թէթըրիպ իլըմիլիք իլըմիլ
իլէ Բարա հաղթեթընիլի վերիլիքէք
թէէմինաթը պաղը խաֆիթ թատի-
լաթըր օլունաճ, քաղաքիլիքէք զա-
պուլ օլունաճ տուր : Իթալիատա
Բիլիսինիլի Հիւքիւմէթիլի թէթըրիլի
մատտէսինիլի կէլինիլի, դօմիսիլի
մէքթըրի տաթի, տէլիլիլի կէպիլի,
զապիլի էմիլի վէ արդուհալ վէ բիւքո-
պոսլարըն գրալտան նապը վէ սայի-
րէնիլի լաղըրը թէթըրիլի իտէյօր : Իւ-
լասա, էմիլի վէ վարիտաթ մէսէլի-
սինտէն մատտաթընտա թատիլ վէ
թէպիլի վաղը օլունաճ տուր : Պու
թէէմինաթը նիգամիսինտէն մատ-
տա, Բարա հաղթեթընիլի իլէ գրալըն
արասըն պուլմադ իլին ճէզա գա-
նունաթէսինիլի վէ մաթպուլաթ մէսէ-
լէսինիլի թատիլ իլին պաղը տիլիլի լա-
յիսլար տաթի պուլունաճ : Պու
իլը լալիսլար տաթի թահթը միւ-
զաքէրէյ վազ օլունաճ գարարալ-
ալըրընաճալար տըր : Ճիւմա իլըմիլի
կիւնիլի, մուհարէպիլի հաղըրէ էմնա-
սընտա հիւքիւմէթիլի տիւլիլի էմնէ-
պիլի նէզտիլիլի իլըմիլիսաղ իտէճէյի
թարիլի Բօլիլիլի իւքրէթի սիւալ-
լէր օլունաճադ, վէ իթալիա խարի-
ճիլի նաղըրը Մ. Վիւքթընիլի վէնս-
թա տաթի, սիւալիլի թաղաթիլի-
տէճէք օլունաճ զէվաթըն էթըրարընտա
պուլունաճալար հասէպիլի իլէ, իթա-
լիա տէլիլիլի իլըմիլիլի գատար
թութուլուն թարիլիլի նէ գատար
միւնթաղաթ, տողըն վէ Ֆրանսա ի-
լին նէ տէրէճէ խալըր օլունաճալար
պէտք իլըմէք արդուսունտա տըր :
Իթալիա հիւքիւմէթիլիլի պիթա-
րաթըր թարիլիլի միւսպահաս օլունաճ
նիլաթը վարիլիլի պու արա պէ-
թէթար թահթըր օլունաճալար տէն-
տիլի վար լաղըր : Սէնաթը մէճիլիսի,
թէնսիլիլի ալթըրիլի լալիսլարըն
միւսպահաս իլըմիլիլի մէքթուլ օլունաճ, Բը-
րուսիանըն ուսուլուն ալթըրիլիլի
տաթի իթալիատա ինքաթը միւնթա-
թըր տըր : Ասաթըրիլի իլըմիլիլի

թաթիս վէ իլըմիլի օլունաճադ սի-
լաճ վէ ասաթըրիլի նիգամիլիլի իլին-
ֆօրմաթը իլին հէնուլ հիլ պիլ գա-
րար վէրիլիլի տիր : Նէ վաղըրը օլ-
ունաճալար իլըմիլիլի կիւնիլի տիր,
Ալթարանկա, Ալթար վէրէ տէ իթա-
լիանըն ասաթըր օլունաճալար, քէն-
տի տօպթը վէ եաթստ միւնթաթիլի
զանն ու գրալա իլըմիլիլի առալար
իլէ պէրապէր տիւսլար թէնիլիլի օլ-
ունաճալար իլըմիլիլի միւսպահաս
տիր :
Ֆրանսիական լալիլիլի իլըմիլիլի սը-
թաթը վէ իլըմիլիլի լալիլի իլըմիլիլի-
տէն, պէրապէր ճէմիլիլի հիւստէ-
թիլիլի տաղըրը տըր : Պունա մու-
ղալիլի, թուրիլի շէնիլիլի լալիլի միւ-
նթաթը վէ միւնթաթիլի օլունաճ իլին
պիլ գարապէր ճէմիլիլի թէթըրիլի
օլունաճ : Իթալիա իլէ թուրիլի հիւ-
քիւմէթիլի մէքթուլունաճ ճէրէյիլի իտէն
միւնթաթիլիլի գաթ իլըմիլիլի օլունաճ
զու թէվաթըն պուլունաճ տուր : Իլ
զաղթեթընտա, պու պապտէ սաթիլի
թէլիլիլի իլըմիլիլի նէր օլունաճ, պուլար-
տան պիլի տաթի իթալիա զաղթեթ-
սը տըր քի, թարաթիլիլի կէլին պիլ
սաթիլի թէլիլիլի նէր իլըմիլի տիր :
Պուրաթա տաթիլիլի նաղըրը, պու
թէլիլիլի թիւրքիլի զաղթեթընտա
վէ սայիլի զաղթեթընտա թէպիլիլի իլ-
մէսինիլի թիւսն Հալա գուլմանտաթը-
նա մէն իլըմիլի տիր : Բօմաթան կէլին
պիլ մէքթուլունաճ պէտքընա իլըմիլի
միւսպահաս 16 սընտա ինքաթը օլունաճ
լօ տալիլիլի իլըմիլիլի իլինտէ, Սէն էյալի-
լիլիլի էսպաթ վալիլի Մ. Հօսման
տաթի մէվունա իտի :
Պոնաթար թարաթիլիլի իլըմիլիլի Ֆր-
անսիական իլէ Բօմաթա ինքաթը իլըմիլիլի
տէսիլի վէ էնթիլիլի սահիլիլի սու-
րէթիլի քէսպ իտէյօր :
Պու կիւնիլիլի Ֆրանսա տէվիլիլի
նէզտիլիլի իթալիա սէթիլիլի պուլուն-
տան Մ. Նիլիլիլիլի ալթըր թէվաթըն
պուլունաճ տուր քի, պիլ զաղթեթընտա
պէտքընա, մուհարէպիլի հաղըրէ
պիլիլիլի սայիլի տաթի իթալիա
փարիս հիւքիւմէթիլի նաղըրընտա օլունաճ
հայիլիլի լալիլի իլըմիլիլի օլունաճալար
տըր : Ֆրանսիական Մ. Բօմաթան մէ-
մուրիլիլի հաղթընտա, նիւմ իլըմիլիլի
զաղթեթընտա վէ պա իսուսու Ուրիլիլի
նէ հէնուլ պիլ շէյ պէտք իլըմիլիլի
տիր : Կէթիլիլի քի, միւնթաթիլիլի
մէմուրիլիլի իլըմիլիլի տէլիլի տիր : »

զուհուրա կէլին թուրիլի մատտէսի
պաթեթիլիլի պէտք զըլընալ օլունաճ,
ալթարանկա յունվար 18 թարիլիլի
թուրիլիլի իլըմիլիլի նամ զաղթեթ-
ալ աթիլիլի իլ պէտք թաթիլիլի եա-
ղըրը տըր :
« Իթալիա գօնաթընտ, թուրիլի
վալիլիլի իլ կիւնիլի օլունաճալար հալ-
տէ, չըղան ճիւմա իլըմիլիլի կիւնիլի,
վալիլի լալիլի նէզտիլիլի կիւնիլի, պաղը
քէլիլիլի շէթիլիլի իրաթ իլըմիլիլի
սայիլի, օլ տաղթընտա պէտք իլ-
թալա հիւքիւմէթիլի իլէ թուրիլի
վալիլիլի մէքթուլունաճ ճարիլ օլունաճ
նապէթալար տօպթընտա գաթ օլունաճ
մուլ օլունաճալար վալիլի միւսպահաս
հէ պէտք իլըմիլիլի վէ պապտէ հու-
գօնաթընտա պէտք իլըմիլիլի իլէ, հալը
քէլիլիլիլի, հիւքիւմէթիլի թահթընտա
օլունաճ գօնաթընտա վէթըրիլիլի պաթեթիլի-
լալիլի իլըմիլիլի կիւնիլի, թու-
նուստա մուլիլի տիւլիլի էմնէպիլիլի
գօնաթընտա պիլիլիլի նէզտիլիլի կի-
տիլի, իթալիա իլըմիլիլի տիր : Պու
խալիլի, օրաթա միւնթաթիլիլի ի-
թալիլիլի պէտքընտա շույալ պուլ-
տուլաթ, մէմուրիլիլիլի զաղթեթընտա
մուլիլի օլունաճ տուր :
Ենթիլիլի մէքթըն իլէ Ֆրանսա
կիւնիլիլի, վալիլի լալիլի հաղթեթընտ
նէն իտէնտաթընտա պաղը զէվաթըն
Իթալիա գօնաթընտա պէտք իլըմիլիլի
կէլինիլի կէթիլիլիլի, վէ գօնաթը-
նա միւնթաթիլիլի, տաթիլիլի պուլունաճ
պէտք մէսէլիլի իթալիա գապիլիլիլի
սուլունաճ էթիլի միւնթաթընտա լաթիլի
մէքթուլունաճ իտիլիլի պէտք իլըմիլիլի
թիւսն իլըմիլիլի տիր :
Թուրիլիլի հիւքիւմէթիլի տէվալիլիլի
թէպիլիլիլի ալթըր մատտէսի մէքթը-
րէնիլի միւնթաթիլիլի մէքթընտա իլըմիլիլի
գիլ օլունաճալար մէքթուլ օլունաճ, լաթիլի
թէպիլիլիլի զալիլի միւնթաթիլիլի
մէքթուլունաճ չըլըյօր : Հէր քէս պու-
նունաճ սունաճ նէ օլունաճ տըր կիւնիլի
սիւալիլիլի պուլունաճ, լաթիլի ի-
թալիլի հիւքիւմէթիլիլի նէ տէրէճէ
թէթալիլիլի միւնթաթիլիլի իլըմիլիլի օլ-
ունաճալար իլըմիլիլի իլըմիլիլի :
Վաղալիլի մէքթընտա զուհուրա իլ-
տիլի կիւնիլի, Սպանիա հիւքիւմէթիլիլի
տէն թուրիլիլի պէտք իլըմիլիլի օլունաճ
թօպթըն տ'Օր նիլիլիլի համիլի տէթըր
զէվաթընտա միւնթաթիլիլի պիլ գօնաթը-
նա թուրիլիլի միւնթաթիլիլի իլէ, օլ
քաղաք իլըմիլիլի կիւնիլի, Ապանիա
գօնաթընտ վէ մէմուրիլիլի իլըմիլիլի
ընտա օլունաճ հիւքիւմէթիլիլի ֆալիլիլի
լարընտ լաթիլիլի, թուրիլիլի պէտք
նէզտիլիլի ալթըն իլըմիլիլի տիր : »
Մէսէլիլի մէքթընտա հաղթընտա

եթիլի պալաթիլի թարիլիլի թուրիլիլի
տան Ալթընիլիլի Սարաթիլիլի նամ
զաղթեթընտա աթիլիլի միւնթաթիլիլի
իլըմիլիլի տէր թուրիլիլի տուր :
« Իթալիա գօնաթընտ իլէ թու-
նունաճ վալիլիլի պէտք իլըմիլիլի վաղը
օլունաճ միւնթաթիլիլի գաթ օլունաճալար
խալիլի սէպէպիլիլի վար իտէնտա, քէսպ-
թիլիլի տէ պուրաթա զիթընտա սար-
ֆը նաղար իլէ, շու գատարը պէտք
նէ իլըմիլիլի իտէրիլիլի, էնէմիլի-
լիլիլի օլունաճ մէվաթընտա քէսիլիլի հէ-
նուլ թէպիլիլիլի քէթիլիլի օլունաճ տըր :
Նիւնթաթիլիլի սուրէթիլիլի թէպիլիլի
միւնթաթիլիլի օլունաճ տուր : վէ պուլունաճ
սէպէպ տաթիլի, թուրիլիլի վալիլիլի,
մուհարէպաթ, առալիլի վէ հաղթա-
նիլիլի լալիլիլի իլըմիլիլի տիր :
Իթալիա գօնաթընտ վաղիլիլիլի
միւնթաթիլիլի ինքաթը իտիլիլի, պու
պապտէ մէսէլիլի շալալիլի միւնթաթիլի-
լիլիլի պուլունաճ տուր : »
Պու պապտէ պուրաթա զաղթեթ-
ալարընտ հէնուլ հալաթիլիլիլի հա-
ղթեթընտ վէ միւնթաթիլիլի իլըմիլիլի
իլըմիլիլի օլունաճալարընտա, պալաթաթիլի
պէտք իլըմիլիլի նէ շալալիլիլի նէ տէ-
րէճէ սահիլիլի վէ տօպթընտ օլունաճ
շէպտէթ իտէմէյիլիլի :
Ճէպէլիլի իլըմիլիլի զըլըյօր ճէ-
նուպիլիլիլի թէթընտա շէթիլիլիլի
կէթիլիլիլի պալաթընտա, ճիւմա
քէթիլիլիլի սէթէնիլիլի, պու մուլիլիլի
հայիլիլիլի վիւնտիլիլի գալարընտ
ը վաղիլիլի առալ իլըմիլիլի, վէ պէտքիլի
մէքթուլունաճ իլըմիլիլի վէ գալիլիլի
իլըմիլիլի սայ վէ իլըմիլիլի լալիլիլի
հիւսն օն իլըմիլիլի օլունաճ, վէ պու
հայիլիլիլի միւնթաթիլիլի միւնթաթիլիլի
տէթիլիլի հալաթընտ ֆէնալըրը տաթիլի
մէտար իտիլիլի լա թիւրքիլիլի զաղթեթ-
սընտա մուհարէթիլիլի տիր :
— Մ. Թիլիլի մուլաթիլիլի Մ.
տըր Պիլիլիլի իլէ վիւգու պուլունաճ
միւնթաթիլիլի արասընտա, Մ. Թիլիլի
Պիլիլիլի վէ եաթստ Ֆիլիլիլիլի Ալթ-
մանթալա թէթը իլէ, պունա պէտք
Ֆրանսիական Ալթար իլըմիլիլի լալիլիլի
թիլիլի Ֆրանսիական գալաթընտ Պիլիլիլի
գա թէթըրիլի իլըմիլիլի օլունաճ շույալ
պուլունաճ իտէնտա, պու տէքա Մ.
Թիլիլիլի պիլ տօպթընտա եաղթեթընտ
էթօ տիւ Բարըլման նամ զաղթեթընտ
միւնթաթիլիլի օլունաճ պիլ մէքթուլունաճ
հիւքիւմէթիլիլի ալթընտա իլըմիլիլի կէթընտ

Թ. ՈՒՆՈՒՐ
Պիլիլիլի հաղթաթա պէտք

Մ. Թիէր էօյլէ պիր թէքիֆտէ պու-
լունմայրապ, իլլա օլ ժիւլազարմնտա
միւթարեքէ շարթարը իւզերինէ միւ-
սահապէթ օլունմուշ լաքին թարա-
ֆէյն ուզաշամմըշ տըրլար :

— Պաղտատ օրտու մէճլիսի րէ-
յիսի էյրէֆ բաշա հապրէթլէրի բէր-
չէմպէ կիւնիւ սէմթի մէմուրիյէթինէ
ազիմէթ իթմէք իւզրէ, Տէրսատաթէթ-
տէն եւլա չըգմըշ տըր :

— Թիւնարէթլիսանէտէ տէյն իլին
օլան մահադուստրանէլէր, Պապը Ալինին
գարրօրնտա պիր մահէլլէ նադլ օ-
լունմուշ տուր :

— Տէվլէթի ալիյէ թարաֆընտան
թուհա իւզերինէ ասքէր ճէմ վէ թէ-
րաքիւմիւ իլին Թայմըն պաթէլէկ-
րաֆ պիւրիթիւմիշ օլան հապատիսին
ասլ վէ էսասը օլմայրապ, սըրֆ արա-
ճիֆտէ իպարէթ օլտուղու երնէ
տիւնքի լէվանթ Հէրալտտա եազըրը
տըր :

— Սէն—Բէթէրսպուրկտա սէֆա-
րէթի սէնիյէ միւսթէշարը Գարաթէօ-
տօրի էֆէնտի, մէհդունէն Տէր Սա-
տէթէ միւսթէլէթ իլլէմիշ տիր :

— Բաստիւսանէի ամիւրէյէ վարիտ
օլան պիր թէլէկրաֆա նազարէն, ա-
լաֆրանկա փետրուար 9 սապահարը
թուհա նէհրի քեամիլէն պուզ պաղ-
լամը վէ միւլան, պիւրուտէթի սը-
ֆըրտան 13 տէրէճէ աշաղը կէօթէր-
միշ տիր :

— Աթլիստան իլլիւրին րէֆօրմ
ղաղէթասընա չէօյլէ եազըրը տըր :

« Զըգան հաֆթա գարֆընտա կա-
լաքսիտի նամ մահէլլտէ իքի հայտուտ
սէրկէրտիսինն գաթլի լուգու պու-
լուպ պուշլարտան ֆրիքէլլա գաթ-
լինտէն էվլէլէ ճէմիյէթ պիր գաշ լա-
գըրտը էտիպ, աֆիլ տիլէմիշ վէ հիւ-
քիւմէթ ալօգաթընտան, ատամ էօլ-
տիւրմիւշ օլտուղու թէօհմէթիլլէ
թէվլէրֆ օլունմուշ օլան 13 եաշընտա
չօնուղուն խէլասընը թալէպ իթմիշ
տիր : Կիյէօթին թապիր օլունան
գաթլի նուֆուս ալէթի հազըր օլ-
մատըղը սէպէպլէ, տիկէր հայտու-
տուն գաթլի իքի սաաթ գատար
կէճիքմիշ օլունսընտան, հայտու-
տու մէրգուլ ալէթի մէղքիւրէ-
յէ պազըպ, օնուն իւզերինէ իյզա-
հաթ թարֆէպ իլլէմիշ վէ պու իքի սա-
աթ գարֆընտա պիր տիւզիյէ սիկա-
րա իլմիշ տիր : Օրտաա թօլանան ճէ-
միլէթ իլինտէն պաղըրաթ ֆաթլ իսի-
նիզ սէտալարը չըգմըշ իսէ տէ, մէս-
մու օլմամըշ վէ հազգաթիլէթ ինքա
օլմուշ տուր : »

— Գուրիէ տ'Օրիսան նամ զաղէ-
թանն կէլլապօլունտան շուպաթ եհաի
թարիլլէ ախլ իտիպ, շուպաթ 10
թարիլլէ չըգան նիւսիսինէ տէրճ
իլլէտիլ պիր գըթա միւթուպտա,
Կէլլապօլուն միւթասարըրֆը, վէրկիւ-
րինի թէէտիլլէյէ զալի միւթթէտիր
պուլունան ֆուգարայի էհալիլ, իսի-
լաֆը րիդայի ալի օլարադ, մահալէսէ
իլգա, վէ էմիլ թէպիւրէլլէրիէ ա-
լէթ օլան հայմանաթ վէ էտէվաթը
ֆիւրուլթ իտիպ, վէրկիլլէրինի կիֆա
իթտիրտիլի հիքեպէ օլունմուշ տուր :

Հապայր
— Շքօրտա վալի վէ դօմանտանը
սապըգ տէվլէթլու Տէրվիշ բաշա հազ-
րէթլէրինէ պու քէրրէ Ասթըրիա տէվ-
լէթի թարաֆընտան Յրանսուա Ժօ-
զէֆ նիշանընը պիւրինի լիւթպէսին
տէն պիր գըթաթը իրալ գըլմընը,
վէ ճանիպի Տէվլէթի ալիյէտէն թալի-
գինէ միւսաաթէ պուրյուլուն տուր :

— Մէնէմէտէն իլլիւրին րէֆօրմ
ղաղէթասընա եազըրտըղընա կէօրէ,
իլլամ վէ Բու մահէլլէլէրի սու պա-
սըպ, իսալի խասարաթը մուճիպ օլ-
մուշ վէ պէլէթի մէղպուրէնին սէքէ-

նէլէրի, էրգադարընը պէրապիւր ա-
լըպ, դուրթուրմալա անճադ վաղըթ
պուլունիլար վէ ճիւլար քէօյլէրի տա-
լի սու պասմըշ օլտուղունտան, գա-
լիմմադամ տէր հալ թէլէկրաֆ չէ-
քէրէք, իլլիւրտէն իմոտ իսթէմիշ
իսէտէ, պէրաքեաթ վէրսին, Հէր-
միւզ չայընըն սուլարը եալաշ եալաշ
չէրիւմէյէ պաշաաղըր ճիւլէթլէ, իլ-
միր վալիսի տէվլէթլու Սատըգ բաշա
հապրէթլէրինին սալ վէ իլգտամը սա-
յէսիլլէ տէր հալ օլ ճանիպէ կէօնտէ-
րիլլէ գալըրաթ եէթիլլէտիլլէտէ մու-
լաթթարա կէշմիշ տիր : Պուրտաա
ճան թէլէկրաֆը եօգ իսէտէ, եալընըղ
խասարաթը մատտիլլէ օլուպ, օ տա-
լի բէք չօգ տէլլէ տիր :

— Կիրիտտէ պէյն էլ նաա սէօյ-
լէնտիլլէնէ կէօրէ, Մէլիքօ գարիլլէ-
սինտէ գատընըն պիրի, իւրան չէք-
լինտէ իքի ճանապար տօղուրուպ,
պուշլար իքի սաաթ գատար եաշա-
տըպտան սօղրա նիհայէթ էօյմիւշ-
լէր, վէ պու էնտատա, մահէլլի մէղ-
պուրուն հէքիլէրի հիւքէմաճաթէֆ-
թիլլէր իթմէյէ վաղթ պուլապիլմիշ-
լէր տիր :

— Լէվանթ Հէրալտ զաղէթասը,
Տէվլէթի Ալիյէ թարաֆընտան Շու-
նույա պիր ինթիլաթ օրտուտու սէվգ
օլունտուղունտա տայիր Թայմըն պէյա-
նընը ճէրհ ու թէքիլլէպ իլլէ, Մէմէ-
քէթէյնտէ իսթիլլա գուհուրինէ վէ
եաթսոտ պաղապ պիր սէպէպէ մէպի
թուհա լիլլայէթլինտէ օլարադ, պի-
րինի սիւրաթի ալալընը տէր հալ օլ
թարաֆա սէվգ վէ պիր մըգտար ա-
սաքիլի Շահանէ տալի Սմարաեա
տօղու իլլամ գըլմընտըղը, վէ նէֆսի
Պաղտատտա տալի սապիլի ումուփ
պէր քէմալ պուլունմատըրը լէվանթ
Հէրալտտա մուհարէր տիր :

— Թարաֆա լուրուլմաթը իլլէ,
յուշմըր 5 տէն պաշալարադ, 13 է
գատար մէվլաթ վէ մէքուհ օլարադ
ճէման 189 վէֆիլլաթ օլտուղու վէ
պուշլարըն տալի 39 ու չօնուգ, 37
սի գարը վէ 93 իւ պէօյիւք ատամ
հիսապ իտիլլիլի կիպի, 13 տէն 14 է
գատար 33 վէ 14 տէն 13 է 31 վէ 13
տէն 16 ա գատար 21 քիլի եա վէ-
ֆաթ վէ եա մէքուհ օլմուշ տուր :

— Լօնտաաա էքսէրիսի ամէլլէ-
տէն օլարադ, պիւրիլլէնէ քէսան պիր
մէճիս իտիպ, մուրաթէպէի հազըրէ-
տէ, քէօյլէ գատապալար վէ չէհիւ-
լէրին եանըպ քիւլ օլմասընա բըրօ-
թէպթօ իլլէմէյէ, վէ մուհարէպէի մէղ-
քիւրէտէն գուհուրա կէլլէն մուլաթա-
րաթըն տէֆիլ զմմընտա պի թարաֆ
տէվլէթլէրին ինիլլէթըրապ միւթթէ-
ֆիլլէն հարէքէթ իտիպ, մուհարէ-
պէյէ պիր սուրէթի նէթիճէ վէրիլլէ-
սի իլլէն ինիլլէթըրա տէվլէթլին պի-
լաթաֆ հիւքիւմէթլէրէ միւրաճաաթ
իլլէմէսինի պէյանէ գարաթ վէրմիշ
տիր :

— Բօմաաա հարալլէ նազարէթի-
նին գօմիսիճու աքէրիլլէսի, Բօմա
չէհիլլէնէ լէրաֆ հիսարաթա լաթիհ-
քեամ վէրմիլլէսի իլլէ պէրապէր, պու
հիսարաթտան ուզադտա օլան պաղը
գալէպարըն տալի միւսթաշէմ գը-
լընմատըրը վէ Բալօ վէ Չիլլիլթա Վէ-
քիա վէ Թէրաշիլլէ վէ Բօրթօ տ'Սն-
ցիօ գալէպարըն տալի իսթիլլէքեա-
մաթլա եէքսիլլէրինէ իլլապ իլլէ, տէ-

նիլլէն վուգու պուլաճադ հիւճիւմէ
գարըն մուգալլէթ հալինէ վաղ օ-
լունմատընը հիւքիւմէթէ թէքիլլէ ի-
տէյօր :

— Բիւնալը Տէվլէթը Ալիյէտէն Մը-
րըր գաբու քեահարաթ Միւթաթ է-
ֆէնտի բէրլէմպէ կիւն իրթիհալը
տարը պաղա իլլէմիշ տիր :

— Պաղը մահալլէրտէն կէլլէն միւ-
թէատտիլլէ մէքթուպլար թէրաքիւմ
իթմիշ օլտուղունտան, չարչամպա
կիւնիւ պիր պէօյիւք նիւսիլէ չըգա-
րըպ նէշը իտիլլէճէք տիր :
Կէլլալիք թիւրքէն իսան իլլէ,
էքսէրիլլէ հանկը թէրաֆտա տըր
սէրնամէսի իլլէ պիր պահա տալի, վէ
մալ ֆիլլաթլարը եէվմի մէղքիւրտէ
նէշը օլունմադ տըր :

ԵՆԴԵՆ

Ալաֆրանկա 13 յունվար թարիլի
իլլէ Ենմէնտէն լաթիւրի զաղէթասընա
պէր վէճհի տիլ թահրիթ օլունմուշ
տուր :

« Մուսմէլաթը ասքէրիլլէ քէմալի
ղաղէթլէ տէվաթ օլունմուշ, վէ Բէ-
տիֆ բաշա հապրէթլէրինին իպրադ
իլլէտիլլէ մէհարէթի սայէսինտէ ասը-
լըգ իսթիլլաթ պուլմաթ իւզրէ տիր :

Կէլլէնտէ Լօյտ գուհանեաթը-
նըն իւշ գըթա վաթօրաթը ճիտտէյէ
վաթը օլուպ, տէրուհինտէ պուլու-
նան ասաքիլ իլլէ միւսթիլլաթ սայիրէ,
Ֆէվալիտ գուհանեաթընը ուֆադ
վաթօրաթը իլլէ, Հիւսէյտայա նազլ
վէ իսթաճ օլունմուշ տուր :

Պու գատար ուզադ մահէլլէրէ օ-
լան սէյլի սէֆալլէնէ մուլաթարա
միւսթիլլաթ իսէ տէ, համա օլուն էս-
նայի լահտէ հիւ պիր կէօնա մուլա-
թարա զուհուր իթմէմիշ տիր :

Մէֆէրի մէղքիւր գօմանտանը Բէ-
տիֆ բաշա հապրէթլէրինին Պապը ա-
լիյէ իրալ իլլէտիլլէ պիր գըթա լա-
թօրթօսուտա, գուհանեաթընը գաթ-
տան վէ մէմուրինին մուսմէլաթընը
սէնա իլլէտիլլէ սէօյլէնտէյօր :

Արապ գապիլլէրինին խահիլի
ճէնկէպէրանէսի թէսքին օլուպ,
մէրգուման ասըրաթըն էքսէրիսի ի-
լլէտաթա կէվիշ օլտուղու, վէ սայիր-
լէրինին տալի չէօ եօրունա տօղու
ֆիւրաթ եւլգ թուլթմուշ օլտուգալը,
վէ պու տալի ասաքիլի Շահանէնին
իպրադ իլլէտիլլէ չէճաաթ վէ ինթի-
զամմէնա միւթթէվաթըրֆ խուկի սօն
տէֆա վարիտ օլան խապէրէրտէն
միւսթէպան օլմուշ տուր : »

ՍՈՆ ՀԱՎԱՏԻՄԱՆԷՐ

Ձլօրանա 8 փետր,
Սպանիա գրալիլաթը, Սպանիան
Գարթաթէն էլլէթլինէ միւթէվէճհի
հէն րէվան օլտու :

Լօնտաաա թէճէմիւ իթմէքտէ
օլան դօնֆէրանս, սուլհ ու սուլհա
խալլէ կէթիլլաթէք իւզրէ միւլաքէ-
րաթա տէվաթ իտէյօր :

Ճիւմհուրիլլէթի թասահուպ զըմ-
նընտա վէրսալտա պիր զաղէթանէշը
օլունմայա պաշալարը տըր :

Պուրիճուր 8 փետր,
(Բէսի) — Ճէնքըլ Թրէսքօվ,
Պէթօրուն եաղըննտա պուլունան
Հօթ Բէրլէ իլլէ Պաս Բէրլէ նամ գալէ-
պարըն, Ալաման ասքէրիլլէնտէն պու-
կիւն հիւճիւմ իլլէ զապթ օլունտու-
ղունտա խապէր վէրիլլէր :

Վէրսալ 9 փետր,
Փարիս օրտուսուսուս թօրաթը իլլէ

Երլահարը փետրվար 7 տէ թէպլմ օ-
լունմայա պաշալարը տըր :

(Իթալիա) Գայիարի 9 փետր,
Իւմէրաթի ասքէրիլլէտէն Հիւսէյն
բաշա հապրէթլէրի, Թուսուստան
պուրայա վալ օլուպ, պու կիւն Թու-
նուս պէյի թարաֆընտան պիր մէմու-
րիլլէթ հապիլ օլարադ, իթալիա հիւ-
քիւմէթի նէղալինէ կիտէճէք տիր :

Լօնտաա 9 փետր,
Թայմը զաղէթաթը, տէր քի, Տէվ-
լէթի ալիյէ, Մէմէքէթէյն հուտու-
տունա ասաքիլ ճէմ վէ թէրաքիւմի-
նի էմի իլլէմիշ, վէ ֆարիս աշանա-
մէսինին աշքեամը տիւլէլի սայիրէ
թարաֆընտան մուհաֆաղա վէ թա-
սուհուպ օլունտուղու հալտէ, Հիւ-
քիւմէթի սէնիլլէ տալի, Մէմէքէ-
թէյն իտարէսինին մէսալիլլէնէ միւ-
տալլէթ իտէմիշ օլտուղունտա թէֆ-
հիմ իթտիրմիշ տիր :

Բուսիա մէսէլէթի

Մէն—Բէթէրսպուրկտա ինիլլէթը-
րա սէֆիլի Սիւր Պիւգանան մահը հա-
լին 4 իւ օլան ճիւսաա իրթէսի կիւ-
նիւ պիր գաշ ալ իլլէն մէհուլունէն մէ-
մուրիլլէթին թէքը իլլէմիշ վէ սէֆիլի
միւսթիլլէթին իլլէ պու ազիմէթի միւ-
սալէհա նիշանէսի կիպի նազար օլու-
նույօր :

Վիլննա 9 փետր,
Վիլննաաա չըգան նիմ րէսիլլա
գէթալար, Սիւրապուրի վէ Մէք գա-
լէպարը պէրսպէր օլարաթը Ալաաա իլլէ
Լօրէն էյալլէթլէրի երնէ Ալէմանիլայա
իլլադ օլուպ, Ալէմանիլանը պաղպի
թէմալիլլէթի էլլէմիլլէթին պէյան
իթտիքտէն սօղրա, իքի հէմիլլաթ
գալվարըն թարիլլէ սաաթլէ վէ թէ-
րադգիտէ օլան րէգապէթ իլլէ պէյնէ-
րինտէ տայիլլա սուլհ պաղըր օլաճա-
ղընը իլլա վէ իլլէմիլլէր տիր :

Մարսիլա 9 փետր,
Տիւնքի կիւն Մարսիլանըն մէ-
պուս ինթիլլապը ինքա օլունտուգտա
ասալիլլէ հալլէ խալլէ կէլլէմիշ, վէ
խալլի քէսան միւսթալիլլա օլուպ,
գուրա վէրմիլլէր իսէ տէ, քիմին ին-
թիլլապ օլտուղու հէնուգ մալլամ օլ-
մամըշ տուր :

Թուլօն չըմէնտըրֆէրինտէ պարուլթ-
լա տօրու օլան վալօնուն պէր հալա
օլուպ, 70 մաղթուլ վէ 89 մէքուհ
վուգու պուլմասը իւզերինէ, տալա
էքս էյալլէթլին մահքէմսինէ հա-
վալէ օլունմուշ տուր : Մէրգուման
մէքուհարըն ճէնաղէ ալալը տիւնքի
կիւն միւթթանթան սուրէթտէ ինքա
օլմուշ տուր :

1871 սէնէսի փետրվարըն իքիճի
Տեառնընգաալ կիւնիւ, Պէյօղուն-
տա քեալին Ս. Ս. Ոսկերեան քիլի-
սէսինին թագաիս օլունտուղունտա
սէնէ պաշը (տարեդարճ) օլմաթը իլլէ,
եէվլէ մէղքիւրտէ, սաաթ տէօրթ
պուլուգտա, Մնթէքիա սէրիսըր-
պուսու վէ Սնտոնեան թարիլլաթընը
րէ իսի ֆաղիլլէթլու Սիւքիա գըրա-
պալաա ճանաւոր Պատարադ իտէ-
ճէքլէրի, վէ պատէհու սաաթ ալթը-
տա տալի միլլէթէ պաղը խուսու-
սաթը միւսթիլլէ միւլաքէրէսի զըմ-
նընտա մէճիլլի ումուփ աղտ օլու-
նաաղը Շարք էրմէնի Գաթօրիք ճէ-
մաաթընա իտան վէ հէր հալտէ թէշ-
րիֆէ հիւմէթ իլլէմէլլէր ինքա օլու-
նուր :

Ձիլլտէ տէրճ օլունտա մէքթուպ
Մէտա զաղէթասընա կէօնտէրիլլէ ի-
սէ տէ, չիմալլէ գատար տէրճի կէօ-
րիլլէմիշ օլտուղունտան, տիկէր պիր

սուրբ թիւ 10-ի միջոցով կ'ընտրուի անհատական խումբ մը, որոնք պիտի խնայեն տեղի բնակիչները:

... Խմբագիր:

Իրաւ բնաւ իսկ միտք չունէի ձեր թիւ 70-ը լրագրոյն ինծի դէմ գրած հատուածին պատասխանելու, որովհետեւ իմ գրութեան մէջ չկարգաւորուած էր ձեր լրագրոյն դէմ չէր ուղղուած, այլ «Խմբագիր» լրագրոյն 174-երորդ թիւոյն մէջ գտնուած մէկ պարագայէն հրատարակութեանը, որ պատրուակ առնելով Անճարական գերագաւազանին մէկ նամակը առ Սրբազան Պապին կը յաղարկէր զԱնտոնեան իբր հերձուածող հերետիկոս եւ միանգամայն իբր ստուծեամբ զԲարապետ յիշեալ նոյն գերագաւազանը եւ նորին զգացմունքները: Գիտցէք դարձեալ որ ես երբ հաղորդեցի իմ պատասխանս «Խմբագիր» լրագրոյն, ձեր լրագիրը դեռ խոր լրութեան դատարարութեամբ էր ի Տէրութեանն, սակայն Խմբագիր լրագիրը ուշացնելով եւ բնաւ իսկ չը հրատարակելով իմ գրութիւնս, (պատճառը յայտնի է) այն ատեն միայն լա թիւերէն հաղորդուեցաւ ի հրատարակութիւն:

Արդ կը տեսնամ որ դուք ինքնա հրաւեր կը նետուիք պատասխանելու, լա եւս ըսեմ կը կարծէք կամ կը կեղծէք պատասխանելու իմ գրութեանս. սակայն ցաւալին այն է՝ որ իմ գրութեանս դէմ պատասխան չեմ գտնար ձեր լրագրոյն յիշեալ թիւոյն մէջ, եւ այս ձեր սխալանքը միայն կուզեմ ձեզի ծանուցանել առաջիկայ գրութեամբս:

Կերեւայ թէ դուք Խմբագիր լրագրոյն մեզի եւ մասնաւորապէս Անտոնեանց դէմ պարտաւորութիւն հասուածը աղէկ չը կարդալով, ինչպէս ըսի, մէկէն իմէկ նետուեցէք եւ գրելով ձեր ձեռք առեցէք ի պատասխանել ինծի դէմ. ուստի հոս համառօտիւ կը ծանուցանեմ թէ ինչու եւ որ կտորներու դէմ գլխաւորապէս Խմբագիր լրագրոյն վերոյիշեալ հատուածին պատասխան տուի:

Խմբագիր բառական չը սեպելով միայն Անճարական գերագաւազանին նամակը հրատարակելը, երկար յառաջաբանութիւն մը կ'ընէր, որուն մէջ առանց փաստեր եւ ապացոյցներ յառաջ բերելու (ինչպէս, ներքեւէք, ձեր լրագրոյն ալ սովորութիւնն է) Անտոնեանները կը պարտաւորուէին սովորական ատելի հերձուածող եւ հերետիկոս անուններով, բնականապէս եւ ալ Անտոնեան ըլլալով կարծեմ ըստ ամենայն օրինակ եւ դատաստանական կանոնաց կրնայի եւ իրաւունք ունէի պատասխանելու սոյն պարտաւորութիւն հատուածոյն դէմ, ուստի եւ դուք ալ բնաւ չը պիտի դարձնայիք ինչու Չրաճեան վարդապետը նետուեցէ պատասխանելու Խմբագիր լրագրոյն հրատարակութեանը դէմ. եւ միանգամայն կը յիշեցնէի նոյն լրագրոյն որ եթէ սակաւիկ մը խորհրդածելու ըլլար նոյն իւր յիշեալ թիւոյն մէջ հրատարակեալ Սրբազան Պապին Պիոսի իններորդի գրած չորսերորդ կանխի իմաստին եւ վստահութեան վրայ, յօք այն է իրաւանց պաշտպանութիւն եւ բանադրանաց պատուհաս, իտալական տէրութեան դէմ, սոյն իրաւունքներն յինքն գրաւելուն համար, չը պիտի կրնար համարձակել. կրնէի նոյն լրագրոյն, դատարարութեան Անտոնեանները եւ ազգն ողջոյն իբր հերետիկոս հերձուածող, որովհետեւ սոսկ վէճը եւ պահանջածն եւ ըրածն ընդհանրապէս չէ եթէ ոչ պաշտ-

պանութիւն ազգային եւ եկեղեցական իրաւանց յափշտակողաց դէմ, ըստ օրինակի առ առաւելն Սրբազան Պապին իններորդ Պիոսի եւ իրեն բանիցն, զորս իւր չորսերորդականին մէջ կը յիշէ ստեպ, այսինքն թէ իրաւունք սուրբ եւ անբռնարարելիք:

Դուք այս գրածներու բնաւ պատասխան մը չէք տար, այլ կը զարմանաք եւ կը զարմանաք եւ այս զարմանքէն կերպով մը չէք ուղեր դուրս ելլալ, այսինքն թէ ինչ վերաբերութիւն ըլլայ իմ պարզ քահանայի եւ Անճարական արքեպիսկոպոսին նամակին հետ որ առ Սրբազանն ահաւասիկ վերաբերութիւնն. որովհետեւ այն նամակը պատճառանք մըն էր Խմբագիր լրագրոյն անարգութեամբ պարտաւորու զԱնտոնեանն Չրաճեան վարդապետն ալ Անտոնեան ըլլալով իրաւունք ունէի պատասխանելու անոր անարգութեան մը դէմ իւր ուխտին եւ միաբանութեանը. Երկրորդ Խմբագիր լրագիրը Անտոնեանց եւ ըստ կը զարմէր Արաքսի գերագաւազանին նամակը, իբր թէ մենք ստուծութեամբ ալ ընդ աղայ խօսած ըլլայինք եւ քարոզած ժողովրդեան Անճարական արքեպիսկոպոսին սկզբանցը կարծեացը եւ զգացմանցը վրայօք: Այս զրպարտութեան ալ ի պատասխանի Չրաճեան Անտոնեանը դարձեալ իրաւունք ունէի պատասխանելու որ Անտոնեանց ամենեւին չը խաբէցին եւ չայլայեցին ժողովրդեան միտքը նոյն արքեպիսկոպոսին հարազատ զգացմանցը վրայօք, որովհետեւ մինչեւ յայտնի լինէր ընդ մեզ էր մեզ համար. եւ որովհետեւ անթիւ նամակները եւ գրութիւնները ի բաց թողուց, կաղաչեմ ձեզի որ ուշադրութեամբ կարդայիք սա հետեւեալ իւր նամակին հատուածը՝ զոր ինքն Անճարական արքեպիսկոպոսը կը գրէ մեզ առ Անտոնեանն իր վերջին անգամ եւ նորեւս Հռովմ գտնուած ժամանակը:

Ի Հռովմ Չ նոյեմ. 1870 Գ, Ծ.

«Իս յոյս մի ինչ եղեալ էի ի մտի «դեռ եւս ինչի ինչ ըստ իմիք» (յայ. «սըմ տիւրու» անորոշ եւ գառն վիճակ. «կի քաղաքիս») օգտիլ ինչ ի սուրբ «Գահէն վասն ուխտիս Անտոնեան, եւ «սիրեցեալ Սրբիս Ս. յուսանեմ եթէ «կուրութիւն տիրէ աստ ըստ ամենայնի եւ յամենայն իր, թէ քաղաք. «քական եւ թէ եկեղեցական, ըստ «յառաջագոյն սովորութեան. եւ ոչ «ոք խորհի թէ եղեալքն պատժեն «ի Տեառնէ Սատուծոյ վասն խստա. «սըրտութեան եւ անիրաւութեանց «գործերոյ, եւ զարծեցեաց միշտ տի. «արապետական հոգեւոր աշխարհի. «նովք. ուստի աղօթից պէտք ունիմք «տըքնութեանց եւ պահոյ որպէս զի «Աստուած լուսաւորեցէ զամենեւին» թաւն նամակին վրայ բերելով խօսքեր. նիս, եւ չըսի բնաւ թէ ստուգապէս շինծու եւ հնարուած ըլլայ այս նամակը. մանաւանդ թէ միշտ այն են թաղարկութեամբ խօսեցայ որ նամակը ճշմարտապէս գրուած ըլլայ, եւ եթէ թուականը չըլլայ յիշեցի Խմբագիր լրագրոյն վրայ չը գտնաւորու համար, այս ալ ինծի յանցանք չը կրնար դրուել, որովհետեւ ես իմ խօսքերս եւ պատասխանս թուականին ըլլալուն կամ չըլլալուն վրայ չէի հիմնած, ուստի ասոր վրայ խօսքերնիդ այդչափ երկնցնէի իսկ փաստի տկարութիւն, չըսեմ տկարամտութիւն, կարծաշարժեմ ձեր կողմէն. Եւ ինքեղբայր միշտ որ նամակը գրուած ըլլայ, ըսի որ

այսպիսի յանկարծակի փոփոխութիւն մը Անճարական արքեպիսկոպոսին կարծեացը եւ սկզբանցը վրայօք, (որ փոփոխութեան ապացոյցը վերոյ յիշեալ նամակէն կ'իմացուի) զարմանալու չէ. մինչ մենք ակնատես վերջապէս ակնով յանկարծադէպ փոփոխութեանց ի Հռովմ վատիկանեան ժողովոյն Հարց ումանց վրայօք, զոչ ըլլալով այս խեղճերը իրենց բարեմտութեանը եւ տկարութեանը, կամ անհասկացիլ եւ սպառնացողական ազդեցութիւններու:

Վերջապէս Խմբագիր կարգէ դուրս հեղինակութիւն մը կուտար եւ ծանրակշիւթիւն այս Անճարական արքեպիսկոպոսին հատորիկ թղթոյն վրայ, իբր թէ ասկից կ'ստուծաւ ըլլար մեր գատապարտութիւնը, իսկ ես պատասխանեցի թէ՛ եթէ հակառակորդները այդչափ հեղինակութեան արժանի սեպեցին սոյն Արքեպիսկոպոսին կտորիկ գրութիւնը՝ այն ատեն միայն երբ իրենց յարմար գրեց, մենք կրնայինք անոր մեր հակառակորդներուն դէմ դրած հատորները յառաջ բերել եւ հրատարակել, որ չըրէնք, եւ այնպիսի ծանրակշիւթիւն մը չը տուինք բնաւ անոր հեղինակութեանը ի սկզբանէ հետէ:

Արդ ասոնք ասանկ ըլլալով, միջոցաւ խմբագիր Սէտայի, կը հարցնեմ, ձեր գրածը այս իմ գրածիս պատասխանն է, թող իրաւաւոր ընթացքները դատեն, դուք՝ ինծի հրաւիրուած չըլլալով ինչպէս Խմբագիր կը նետուիք յառաջ, եւ փոխանակ իմ խօսքերուս պատասխան տալու, ըստ սովորութեան ձերոյ՝ սիրտ ծակելով վշտացնելու եւ անքաղաքաւար խօսքերով կը լեցնէք ձեր հատուածը եւ ձեր լրագիրը, որոնք իրաւ իմ սըրտիս եւ մտքիս վրայ բնաւ ազդեցութիւն չունին, սակայն կաղաչեմ եւ կը յորդորեմ որ այս ձեր գրութեանն ոճը փոխէիք, որ ոչ միայն անեղարարական չէ, այլ եւ ոչ մարդկավարական. ձեր տուած պատասխաններուն ոճը ամենուն բերանը պատրաստ կրնայ գտնուիլ, այլ ակնի դիւրութեամբ եւ ակնի ճոխ՝ փողոցներու եւ հրապարակներու մէջ գտնուող ամբողջ բերանը: Որ եւ իցէ դատ մը կամ վէճ, որ ուժով փաստերու տեղ կը կարօտի խառնաշփոթ աղաղակի՝ անարգական խօսքերու եւ զրպարտական բացատրութեանց, այն վէճը եւ դատարարական կորուստ կը սեպուի, եւ հնար չէ որ իրաւաւոր անձ մը կարդալով միայն անոր փութ եւ անիրաւ ըլլալը չիմանայ. Իս իմ կողմէն ոչ իմ քահանայական կարգս եւ ոչ իմ կրթութիւնըս կը ներքէ բնաւ՝ որ այնպիսի դառն եւ անարգական խօսքեր բերեմ եւս առաւել գրչէս հանեմ ի հրատարակութիւն լրագրոյ վրայ. Գիտցէք դարձեալ իրաւունք, արքարութիւն եւ ճշմարտութիւն, ասոնք են որ կը յաղթահարեն միտքերը եւ կը գրաւեն սիրտը, ուստի քանի որ արդարութիւն՝ իրաւունք եւ ճշմարտութիւն չէք պաշտպաներ, մի՛ յուսաք բնաւ մինչեւ ցվեր յաղթահարելու եւ գրաւելու այն միտքերս եւ սըրտերս ալ որ դեռ ձեր գրչին աղաղական բացաղանջութիւններէն՝ զարմացական եւ հարցական շեշտերէն չը ուսարած՝ չն դրեր տակաւին ճշմարտութեան որոշել:

25 Յունուար 1871

Ի Բանկալթի

Ն. Դաւիթ Վ. Չրաճեան
Յանտիլեան ուխտէ

Սրբաբէօյտէն թարգմանողա վաւեր զան պիր վարագա տըր:

... Խմբագիր

Յունուար 15 թուականով Սետա անուն ամենածանօթ եւ միանգամայն անամօթ եւ խայտարակ լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ թոմսեան Վ. Հ. Եղիշէ վարդապետին նկատմամբ անթիւ զրպարտութիւններէ եւ բազմաթիւ ամբաստանութիւններէ զատ, նաեւ անվայել եւ զարհուրելի հայհոյութիւնք, որոնք առանց անմիջապէս կը քարոզեն Սրբապետ վարդապետին դէմ:

Որչափ որ կարելի էր սովորութիւն ըրած էինք, սոյսպիսի թուականը եւ գիշատիչ օձերէն հեռու փախչիլ. բայց այս անգամ արդէն իրեն սովորութիւն եղած լրագրութեան չափը անցած տեսնելով, պատշաճ տեսայ քանի մը խօսքով իւր հայհոյիչ լեզուն քիչ մը կեցունել:

Ո՛վ դու՛ անամօթ վատահամբաւ Սէտա որ կը յանդգնիս Սրբապետին հանայ մը իբրեւ «ծայրաստուտ, հերձուածող, դատապարտեալ եւս» չըրատարակել իբր եւ թունալից լրագրիդ մէջ. բայց մի կարծէր որ անով յաջողեցար նաեւ ամենափոքր արատ մը բերել վերոյիշեալ քահանային վրայ, վասնորի նոյն քահանայն ծայրագոյն է մեր նկատմամբ եւ էր ձեզի ալ քանի որ ձեր աղաւթիւնը ուրացած չէիք:

Խայտառակեցար առաջի բոլոր աշխարհիս, քու ստախօտութիւններովդ, բայց դարձեալ կաշխատիս քու նորանսր աւտերուդ ճշմարտութեան կերպարանք տալերկու անգամ բարձրագոյն դուռն դադարեցոյց լրագրիդ, բայց օգուտ չըբաղելով անկէց, դադարմանդ ժամանակը լրանալուն պէս, դարձեալ կսկսիս քու ժահհոտ լեզուդ բանեցնել. վերջապէս ծաղր ու ծանակ եղար բոլոր ժողովուրդեան առջեւ, բայցի քանի մը տղեւ դիմագրելիս եւ ողորմելի անձանց, որոնք յիշաւի ցաւակցութեան արժանի են քեզի պէս զընչական եւ աղապատիր խմբագիր մը ունենալուն համար:

Ինչպէս չամրացար ըսելու թէ Հայոց Եղիշէ վարդապետը դիականց վրայէն կոխկրտելով պիտի երթար յանդգնաբար անմահ պատարագը մատուցանելու Յիսուս Փրկիչ եկեղեցւոյն մէջ եթէ ոտիկանութիւնը զինքը չարգիլէր, քանի որ յիշեալ ազգաբնիկ քահանայն նոյն միջոցիս տան մը մէջ կը գտնուէր, մի միայն մէկ անօրէնի մը ձեռքէն, ազգիս քաջածայն խեղճ փիճակին վրայ ողբալով. իսկ անդին յիշեալ եկեղեցւոյն սենեակին պատուհաններէն այն երկու համբաւաւոր քահանաները (որոնց անունը կը լսեմ) ազգասիր ժողովրդեան վրայ կը միջնորդ եւ ապակներու կտորուանքներ տեղացնեն ինն, կարծեմ քու խաւարեալ աչքերդ չը տեսան:

Ստիպուած եմ այսօր անցեալ տարուան այն գայթակղեցողիչ Անկուրցի Առաքելը հոս վերադառնալու, որ ժողովուրդեան կամարը հակառակ Ս. Յով. Ոսկերեան եկեղեցւոյն մէջ անմեղ դառն զոհ մատուց Սուրբ սեղանին վրայ, ունենալով իւր շուրջը գունդ մը զօրականք, զինեալ բոլոր պատերազմական անօթներով եւ գործիքներով խաղաղութիւն եւ կարծապէս Աստուծոյ տաճարին մէջ:

Ստիպ է որ դու եւ քու պաշտպանութեանդ ներքեւ առած փրտած գլուխները այս տեսակ բաներ չէք կրնար զգալ, ինչ որ անկարելի է:

անհերկելի շարունակեցէք Հասունեա-
նի պէս կաթողիկոս մը ունենալով
պարագայիս անհկայ կրնայ զձեզ արդա-
բացնել օղորմելի ժողովրդեան մը առջեւ,
բայց ապագային եւ պատմութեան
առջեւ պատասխանատու էք, ձեզ
մով առաջ եկած բոլոր չարեաց եւ
աղետից:

Իսկ մենք ազգայինքս ինքզինք-
նիս բարեբաղտ եւ երջանիկ կը հա-
մարինք, ձեր կեղծ եւ պատիւ խա-
բէութիւններէն ազատեմու համար:
Արդ ուրեմն ով ազգակործան Սեռտա,
ալ բաւ է, խեղճ ժողովուրդը դահա-
վիժելու համար լարած որոգայթնե-
րէք երեւան ելան, ընդունայն վա-
տակ ի դուր... ալ մի աշխատիք,
Արեւելեան կաթողիկէ ժողովուրդը
ալ ձեզի պէտք չունի, եւ չըկրնար
ունենալ, միայն պատասխանատու
ձգելով զձեզ Աստուծոյ եւ մարդ-
կութեան առջեւ:

Օրթագիրը
26 Յունվար 1871,

... Խմբագիր.
Տրապիզոնի կաթողիկէ Հայոց խա-
թուներէն քանի մը համեստուհի խա-
թուն, նոր տարոյս 1871 ին սկզբնա-
ւորութիւնը չնորհաւորեցին քաղա-
քիս մէջ գտնուած Բարեկրթական ըն-
կերութեան թանգարանը 8 հատոր
դարապատում, եւ 1843 էն մինչեւ
1870 ի, քան եւ ունեւանայ բազ-
մապէս: Ուստի չնորհ ըրէք Ձեր պա-
տուական Մէճմուսյը Հաւատիս լը-
րագրին մէկ անկանը մէջ հրատա-
րակել յիշեալ խաթուններուն յա-
ւերժական յիշատակը:

Վերադառնալ հաճի՞ց Վ.
Առ բարեկրթական ընկերութիւն
Տրապիզոնի կաթողիկէ Հայոց իւրաք-
նիշատակ եւ համեստուհի Տիկնեաց Տը-
րապիզոնցի:

Եւ երբեք յիշատակ իւրեանց քը-
րտոնեայ վայել առաքինութեանց,
որքան նուիրատուք 8 հատոր Դա-
րապատում, եւ քառանկ թանգարան
մալեպիցս:

Բարեպաշտուհի Բարբիտ Տիկնի կիւ-
րէզեան Յովհաննէս էֆէնտի լի. Օս. 1
Բարե. Համասթիւս տիկին
Խանլեան Ստեփան աղայի » » 1
Բարեպ. Պրիմիտայ տիկին
Խանլեան Յովհաննէս ա-
ղայի » » 1
Բարե. Մարիամ տիկին կիւ-
րէզեան Ստեփան էֆէնտի » » 1
Բարե. Մարիամ տիկին Բա-
րէկէնդանեան Սիմոն աղայի » » 1
Բարեպ. Պրիմիտայ տիկին
Ղազարոսեան Յակովբոս աղ. » » 1
Բարե. Տիբուհի տիկին Հէ-
քիմեան Յովսէփ աղայի » » 1
Բարե. Թադուհի տիկին Ղա-
րապետեան Յակովբ աղայի » » 1
Բարե. Բարբիտ տիկին Մի-
քայէեան Միքայէլ աղայի » » 1
Բարե. Օղիտայ տիկին Օս-
կինարեան Յովհաննէս աղա. » » 1

Ի Լ Ա Ն Ա Ք

Իւսկիւտարտա, Չամլըճա ճիւղ-
ընտա վազը Սարը դայատա, կէչէն
սէնէ թանգիւմ իտիլի, ումում մախ-
սուս օլան պահճէ վէ գազինօնուն տէ-
րունիտէ պուլունան քեաֆֆէնի է.
տէվաթ թիմուրպաշ ուրէթի իւն մէվ.
ճուտ պուլունան շարթը իւն, սէք-
սէն եէտի սէնէսի մարթընտան պիւ-
թիլպար սէնէթէն օլմագ, վէ նիզա-

մէն թալիպինէ ինչպէ՛ օլունմագ. իւղ-
րէ, միւզայիտէսի ինքա իտիլէնէ յին-
տէն, դիքը օլունան պահճէ վէ գա-
զինօնուն իլթիլմանն իւղպէթ ի-
տէնէր օլուն իսէ, սէնէյի հալիյէ շու-
պաթը իլթիլտարնտան, օն պէշինճի
կիւնիւնէ գատար կէլիպ, նամընը վէ
դամմ իտէնէյի ազճէյի պէյան, վէ
քէֆիլինի իրայէ իթմէք իշին, Շէհիր
էմանէթի մէնլիսինէ միւրաճաթ իւ-
լէմէլէրի իւն օլունուր:

Յիւ 18 զիլդատէ 87 վէ 27 քեանունի
սանի 86

ԿԱՅՄԱԿ ԲԵՐԿԱՆՏՄԱՆ
Հերթունմ.
Գլխաւորութեան եւ Անսխալութեան
Բաբից Կողմայ եւ պատմութիւն Անար-
ժան վարուց եւ գործոց նոցին.
Աշխատասիրութեամբ Ա. Վ. Պէր-
պէրեան.

Աշխատասիրութեան պիւր իրաւի
թապ ու նէշը օլունմուշ տուր հէր քի-
թապը տիւքքեանլարնտա Յէր դուրու-
շա սաթըլմագտա տըր:

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ
ՍԿՍԵԱԼ Ի 1772 ԱՄԷ ՓՐԿԶԻՆ ՄԵՐՈՑ
ՅԱՄԷ 1860

Հանդերձ կարեւոր տեղեկութեամբ եւ
ժամանակագրութեամբ երեւելի իրաց.
աշխատասիրութեամբ Աւետիս վարժա-
պետի Պէրպէրեան:

Երմէնիճէ օլարագ 621 սահիֆէտէն
իւլարէթ վէ 1772 միւլաիյէսինտէն 1860
սէնէսինէ գատար 88 սէնէլէք միլլէթի-
միլլին մուհիմմ վուգուսթլարը գալէմէ
պալնմըշ օլունու, բաթիլթէրէ խիթապ,
Ապալը Ալիտէն կէլէն ֆէրմանլար, 1828
սէնէսինտէ միլլէթիմիլլին Գաթիլթէ գըս-
մընա օլան թաղեիլաթլար, վէ սայրէ
տէրճ օլունմուշ օլունուլունտան չու զիլ-
տէ պէյան օլունան մահալլէրաէ իւն սիմ
Մէճիլթէյէ սաթըլմագտա տըր:

Կը ծախուի Մէրճան չարըթ թիւ 88
Պ. Գերթիլէ Մարգարեանի եւ Պ. Պաղ-
տասար Սըրապեանի խանութները, Գիւրք-
ճի խան ընկերութեան գրատունը եւ
Չալմազճըլար Եօգուլու Պ. Յ. Ա. Գա-
ֆաֆեանի գրատունը ու Գոմիսիօն խան
Բ. հարկ թիւ 61 Շահին աղայի սենեակը,
Գալազճըլար պաղը Բէսամ Եօգաղը ձէ-
վահիրճեան Յակոբ աղայի խանութը, Բե-
րա մեծ վողղը Թաղաթիմ թիւ 12 Պ. Յով-
հաննէս Մկրտիչեանի ծխալաճառանոցը,
Մահմուտ բաշա Գիւլիւք Երլարը խան Ա.
յարկ թիւ 1 ձէվահիրճեան Յակոբ աղայի
սենեակը:

Հասարակութեան աւելի դիւրութիւն
ըլլալու համար Պ. Գառնիկ ֆիտէեան եւ
իրտասարդին յանձնուած է ձեռքէ ծա-
խելու համար գին 3 Մէճիւմ:

ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Մ. ՊԵՇԿԻՍՆԱՆԻ
Իրմէնի միլլէթիմիլլին թրաճէտիա ֆէն-
նիլտէ քէսալի չէօթթէթ վէ նամ լիթմիշ վէ
իւր սէնէ մուզատտէ մէֆաթ խալն Գէ-
շիլիլաշլեանէ էֆէնտիլին թէլէլիֆիլթաէ-
սի օլան պէշ ալթը բարչա թրաճէտիաթ
իւն իւր իւրաշա տախի գոմէտիա վէ պէ-
թէլէր վէ պիւր գաշ տախի թէրճիւմէլէրի
հալի օլան վէ ՅՅ2 սահիֆէտէն իւլարէթ
պուլունան մէքքիլէր իւլարէ հէր քիթապ-
ճը տիւքքեանլարնտա պիւրէր պէյաղ մէճի-
տիլթէյէ սաթըլմագտա տըր:

Իսալէի մէքքիլէր, Մուրաթ Բաֆա-
յէլեան ընկերութիւն մարիֆէթի իւն թապ
ու նէշը օլունմուշ տուր:
Պ. ՎԻՐԲԻԼԵԱՅ ՄԱՐՈՆԻ
ՀՈՎՈՒՄԱՆԻ
Եիւղ զըրք իւն սահիֆէտէն իւլա-
րէթ օլան մէքքիլէր քիթապճըր, Երդ-
ուարդ Նիւրիւղ աղաքալիսագոպ թարա-
ֆընտան գրաքառ լիսանլար թէրճիւմէ
օլունուպ, իւրչէմպէ քաղաքնտա Վէ-

նիտիլք Միլթար միւրաճաթ իւլունու մա-
ղաղաքնտա սաթըլմագտա տըր:

ԿԷՐՏՈՆԼԵԳ. ՀԻՔԵՆՈՅԻՍԻ
Ժ. Ի. Ս. Բ. Ե. Լ. Օ. Պ. Պ. Գ. Ա. Յ. Ե.
ՍԷՐԵՆՃԱՄԼԱՐԸ

Պալատէ պէյան օլունան պու հիքեա-
յէլէր Բուհնամէլէրիմիլլին պաթըլմըշ օ-
լունու, ճիւլթէմիշ օլարագ իւրչէր չէյրէք
Մէճիլթէյէ սաթըլմագտա տըր:

ԵՃՁԱԽԱՆԵՅԻ ԱՅԻԹԱՊ
Վ. ՄԱՆԵՍԻ
Սթանպուլ Գէօրքիւ պաշը Նո. 7-8
վէ Պէյոզլու Աղաճալի ճատտէսի
Նո. 77

Ս-ԲԵԼ ԲԵԼԷ ՖԷյ ԼՅԷԻ ԷՆԷյ
Մէքքիլէր էճղալանէլէրաէ սարֆ օ-
լունմագտա օլան պիլթիւմէլ քիթէլի վէ
էտիլթէ վէ էտէվաթի միւլթէնէվա, Եվ-
րօքանըն էն մէշհուր վէ միւլթէլէր ֆապ-
րիլալարնտան ճէլալ իւն, հէր նէվ էճղա
վէ մուլթիլթէլէրին խալիսի օլարագ, հէր
վազըթ հազըր վէ սիւրաթլա թէրթիլ
վէ թէրթիլ օլունմագտա օլունու վէ
էնվալի մատէն սուլարնըն թաղէ օլմագ
իւլթէ պէհէր հաթթա բօսթա վաթըրուլա
կէթիլթիլթէտէ, վէ թէէսիլթի միւլթէրէպ
վէ թէճիլթիլթէլէր օլան Նօրիլթիլթէն Գը-
րիլթիլթիլթա առաքնըն խալիսի օլարագ
Մօրինա պալըդ ճիլթիլթէ Եաղընըն պիւր
գաշ նէվի, վէ Գօրսօ վէ Մաճար վէ Ըս-
բանեանըն գլնա զընալը վէ չէլթիլ վէ
սատէ էնվալի շարապլար, վէ հէր նէվ
շուրուպլար, վէ չիլթիլթէ, վէ բէք
ալեա չայ, վէ զայթէլէր էնվէն սուրթիլթէ
աղ վաղըթառ էճղա իւն Եաթըրը պուղ
վէ տօնտուրմա մաթնալար, վէ էնվալի
գօգուլու բուշար վէ բօմապլար վէ սա-
լիլթիլթէ բէրէթէթ վէ թօրտան իսխա-
լաթ վէ իսխաճաթըն մաթիլթա, վէ սը-
բարըն պուլթիլթէն գէլթիլթէ օլունու
հուլթ վէ էնվալթիլթէ տէսթիլթէ օլունու
լարը խասսէթէն իւն օլունուր:

ԲԱՆԱԼԻԲ ԲԱՆԱԼԵՆ ԵՐԵՆՈՒԹԻՅ
ՎԵՆԵՏԻՅ Ս. ՂԱԶԱՐ.
Աղգերնուս մէջ գլտութեանց ծաղ-
կելուն ապացոյց կրնանք սեպել ու-

սուլմական դրոց օր ըստ օրէ գտած ընդու-
նելութիւնը: Ներկայ հրատարակութեան
ալ որ Պրիւրը անդղիադույն « բանալիք
գիտութեան » գրուածքին աղատ թարգ-
մանութիւնն է, Եւրոպայի մէջ կրկին
տպագրութեանց եւ յայլեւայլ լեզուս
թարգմանութեան պատիւն աւանգած է եւ
մինչեւ այս օրս կը վնտուրի իրեն պարզ
եւ մէկին բացատրութեանց համար, ու-
րովք ամենուն մերձենալի կ'ընէ բնական
երեւութից գաղտնիքները եւ իրենց օ-
րէնքները: Ձեր « բազմապիւլիս մէջ մաս »
մաս հրատարակելու, հիմա առանձին
հատորի մը մէջ ամիսոված կ'ընծայեն
զայն հասարակութեան Վենետիկ Միւր-
թարեանց մամուլները: Գին 4½ Փր.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆՇՄԱՐԻ
ՎԵՆԵՏԻՅ

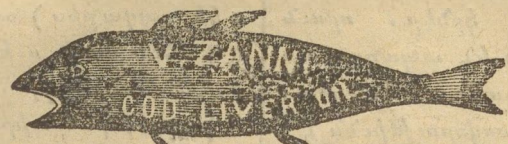
Ի տպարանի Ս. Ղազարու
Անաստու ճիւլթիլթէն Եանի, Բին-
կիւն, Երզնու վէ Ալիլըկա ճիւլթիլթէն
ընտա պուլունան, աթիլթէ Եանիլթէլէրին
օն իւրի առտ թապիլթէլէրի, թէմիլ ֆօ-
թօլարաթ իւն չէլթիլթէ վէ մուլթիլթէ
սուրթիլթէ տալիլ իլալաթ վէլթիլթէ,
պու օն իւր թապիլթէլէրաէ պաշըլմա-
րը, Երզնու մէմէթէթիլ, Բինկիւն քէօթ-
րիւսիւ, Եիւրաթ չայը վէ սալը պունա
էմաթիլ աթիլթէ ճալիլթէ վէ քիլթիլթէ օ-
լունու, պունալարն քեախաթ իլալաթը
օն իւրիլթէ պիւր Եերտէ պաղը տէօրթ ֆը-
րաճ վէ թէմիլ պաղըլը ալթը ֆրան-
գա սաթըլմագտա տըր:

ՁԻՆ ՎԷ ԶԱՓՈՆ ԼՄԹԱՍԱՐԸ
ԳՈՒԼԷ ԳԱՓՈՒ ԶԱՏԵՍԻՆՏԷ Ն. 585

Իշ պու մաղաղատա Զինին վէ ճալի-
նուն զայէթ տիլթէր վէ նատիլ իւլ էմ-
սալ հէր տիլթիւ մաթա վէ էլ հիւնթը-
լէրի սաթըլմագտա օլունուլունտան, կէ-
րէք հէտիլթէ վէ կէրէք քէնտիլ լուլաւ-
լէրի իւն աղալթէ օլան գէլթիլթէ մա-
հալը մէլպուրէ թէլթիլթէ բաղալթ պու-
լուրմալթիլթէ խասսէթէն իւն օլունուր:
Ա. Անպէրեան.

ՕՍԶԻԳԻ ՄԵՍՈՒԼՈՒ ՂԱԶԷԹԱ
ՑՈՎԱԿԻՄ ԹԻԼԻՊԷՆՏԱՆՆ

ՄԹԱՆՊՈԼՏԱ ԶԵԶԷԻ ԲՈՋԱՐԸ ՆՈՒՄԵՐՈՑ 45
ՃԵՄԵԹԵԻ ԵԼԼԵԹԵ ԹԱԳԷԱՆԻՄԱՆՏԵ

ՄՈՒՀԻՄՄ ԻԼԱՆ
Է Զ Զ Ա Ս Ա Ն Է Ի Ա Յ Ի Թ Ա Պ
Վ Ի Զ Է Ն Յ Օ Ե Ա Ն Ն Ի

Սթանպուլ քէօրքիւ պաշը Նո. 7-8 վէ Պէյոզլու Աղաճալի ճատտէսի Ն. 77
Պալագ Եաղընըն աղ Եալիստ չօգճա պիւր միւլտտէթ իսթիլթէ իսթիլթէ իւն, սէք
չօգ թէճալիլթէ իսթիլթէ տէրէթէտէ ֆալիտէ կէօրիւլթիլթէլէր քեաֆֆէյի թըպիլթէ
տալիլթէլէրի թարաֆընտան թանըլմըշ օլունու հալտէ, մատրապաղար մէքքիլթ
պալըլ Եաղընա հիլթէ գաթմալ, վէ օնու պիւր հարաժ քեաթ բունալը իթմէյէ ին-
թիլթէ իթմիլթէր տիւր, Եանի, էնվալի պու թարղ հիլթէլի Եաղարտան սաղընալը-
մագ նիլթէլի իւն, պալթաթէթի էճղալանէլէրին սահիլթի, մէքքիլթ գլթըլմէթ մալիլ-
ճէնիլթ Գրիլթիլթաաա (Նօրիլթիլթ) վաղը պիլթիլթի ֆապրիլթալարը իւն միւլթաղաթա
կիլթիլթիլթ, վէ մէքքիլթ ֆապրիլթալարտան չըգանլար պիլթ, պալթաթէթի էճղալա-
նէտէ հալլ վէ իւրի քիլթիլթ իւն խիւլաա օլունուպ, չայէտ քէնտիլ խալիլթէ միւլթ-
թէրիլթիլթիլթի գալթ գուլթաթալա տէթիլթ ուղալմագլըլթտան էմիլ վէ վիլթալթ իլթմէք
իւլթէ, խալիլթիլթ թահլըլթ օլունտուգտան սօղրա, սաթըլա չըգարըլմագտա տըր:

ԳՈՒԼԷԱՆՄԱԳ ԹԻԼԻԹԻՊԻ
Թամ Եաղըն առալար, կիւնտէ իւրիլթէն տէօրթ գալըլա գատար ալապիլթիլթէ,
վէ չօճուլթար կիւնտէ իւրիլթէն տէօրթ ուլթաղ գալըլ իլթիլթիլթէլթ: Վէ տալիլթա
թաալմտան պիւր չայթէք էլիլթէ, Եալիստ իւլ տէօրթ սաաթ գատար սօղրա իլթիլթ
տիւր Եաղըն իւլթիլթիլթ տէրաղապ պիւր իւր թանէ նանէ Եալիստ թարչին չէթէլի
Ենմէթիլթ տիլթաթ օլունմալը տըր:
Պալագ Եաղըն սեպտեմբեր այը սօնունտան մալիս իսթիլթալարնա գատար, Եա-
նի սէթիլթ ալ իլթիլթիլթ, հալ պալ քիլթ ալտա 4-5 կիւն ալա վէլթիլթ իլթմէք, վէ
սօղրա Եանէ տէվաթ իթմէք Եանի պալթիլթիլթիլթ տիւր:
Եաղըն տալիլթ պալըլ Եաղըն իլթիլթիլթ վաղ կէչէմէլ օլունալար, պալթաթէթի էճ-
ղալանէտէ, պալըլ Եաղընըն բէք կիւլթէ Եանիլթ թուլթալիլթ կէօնալթիլթ չու-
րուպար պուլապիլթէլթէլթ տիւր: